
Plenarhandling

B9-0344/2021

7.6.2021

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av ett uttalande av vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik

i enlighet med artikel 132.2 i arbetsordningen

om systematiskt förtryck i Belarus och dess konsekvenser för säkerheten i Europa efter bortföranden från ett civilt EU-flygplan som stoppats av de belarusiska myndigheterna
(2021/2741(RSP))

Anna Fotyga, Ryszard Czarnecki, Ruža Tomašić, Jadwiga Wiśniewska, Valdemar Tomaševski, Bogdan Rzońca, Raffaele Fitto, Elżbieta Rafalska, Assita Kanko, Carlo Fidanza, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Alexandr Vondra, Adam Bielan, Veronika Vrecionová, Roberts Zīle
För ECR-gruppen

Europaparlamentets resolution om systematiskt förtryck i Belarus och dess konsekvenser för säkerheten i Europa efter bortföranden från ett civilt EU-flygplan som stoppats av de belarusiska myndigheterna (2021/2741(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Belarus, särskilt resolutionerna av den 26 november 2020 om de fortsatta människorättskränkningarna i Belarus, särskilt mordet på Raman Bandarenka¹, av den 17 september 2020 om situationen i Belarus², av den 4 oktober 2018 om försämringen av mediefriheten i Vitryssland, särskilt fallet Charta 97³, av den 19 april 2018 om Vitryssland⁴, av den 6 april 2017 om situationen i Vitryssland⁵ och av den 24 november 2016 om situationen i Vitryssland⁶,
- med beaktande av uttalandet från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, på EU:s vägnar, av den 24 maj 2021 om den omledning till Minsk som Ryanairs flyg FR4978 tvingades göra den 23 maj 2021,
- med beaktande av Europeiska rådets slutsatser om Belarus av den 24 maj 2021, den 1 oktober 2020 och den 16 oktober 2020 samt rådets slutsatser om Belarus av den 12 oktober 2020,
- med beaktande av uttalandet av den 27 maj 2021 från G7-ländernas utrikesministrar och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om Belarus,
- med beaktande av Europaparlamentets Sacharovpris för tankefrihet 2020, som tilldelades den demokratiska oppositionen i Belarus den 22 oktober 2020,
- med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
  - A. Den 23 maj 2021 använde sig de belarusiska myndigheterna av ett MiG-29-stridsflygplan för att tvinga ett Ryanair-flygplan som är registrerat i Polen och flög mellan två huvudstäder i EU att landa i Minsk, under förevändning om ett möjligt bombhot.
  - B. Flygpassagerarna Raman Pratasevitj, medgrundare och f.d. chefredaktör för oppositionskanalen Nexta, och hans sällskap Sofia Sapega greps av de belarusiska myndigheterna. Belarus statssäkerhetskommitté (KGB) lade till Pratasevitj på förteckningen över personer som är inblandade i terroristverksamhet och han kan nu

---

¹ Antagna texter, P9_TA(2020)0331.

² Antagna texter, P9_TA(2020)0231.

³ Antagna texter, P8_TA(2018)0375.

⁴ Antagna texter, P8_TA(2018)0174.

⁵ Antagna texter, P8_TA(2017)0126.

⁶ Antagna texter, P8_TA(2016)0456.

komma att dömas till döden.

- C. Pratasevitj spionerades på av underrättelsetjänstemän med ryska pass i Grekland, och tre andra passagerare med ryskt medborgarskap lämnade frivilligt flyg FR4978 efter att planet tvingats ner i Minsk, vilket pekar på samarbete mellan de belarusiska och de ryska underrättelsetjänsterna.
- D. Tvångslandningen av flyg FR4978 stred mot många folkrättsliga normer, bland annat Chicagokonventionen angående internationell civil luftfart och Montrealkonventionen för bekämpande av brott mot den civila luftfartens säkerhet.
- E. EU har beslutat att förbjuda belarusiska flygbolag att överflyga EU:s luftrum och förhindra att dessa flygbolag får tillträde till EU:s flygplatser, och alla EU-baserade lufttrafikföretag har uppmanats att undvika överflygningar över Belarus. Totalt 88 personer och 7 enheter omfattas nu av EU:s sanktionssystem mot Belarus, däribland Aleksandr Lukasjenko och hans son.
- F. Belarus är sedan 1989 utsatt för det mest brutala förtrycket i Europa. Fler än 400 personer, däribland 7 minderåriga, har erkänts som politiska fångar sedan protesterna inleddes efter det stulna presidentvalet den 9 augusti 2020 och 35 000 personer har fängslats, medan omkring 3 000 politiskt motiverade brottmål har inletts mot demonstranter och över 4 600 påståenden om tortyr, våld och misshandel har gjorts. De många fallen av misshandel av personer som frihetsberövats för att ha deltagit i fredliga protester är en källa till stor oro. Förvarsanläggningarnas förvaltningar skapar avsiktligt omänskliga fängelseförhållanden.
- G. Det finns ett växande förtryck mot företrädare för den polska minoriteten i Belarus, bland annat gripandet av och domarna mot den välkända polska aktivisten och ordföranden för Polackernas förbund i Belarus, Andželika Borys, och frihetsberövandet av journalisten, bloggaren och medlemmen av Polackernas förbund i Belarus, Andrzej Poczobut. Det polska skolsystemet i Belarus utsätts för allt större påtryckningar från regimen, med skolor som tvingats stänga, rektorer som har gripits och noggrant genomförda inspektioner. I sina ansträngningar för att befästa sin makt har Lukasjenko utsett den polska minoriteten till sin fiende. Gripandet av ledare för den polska minoriteten har åtföljts av antipolsk propaganda på statlig tv samt påtryckningar på polskspråkiga skolor. Lukasjenko har skapat en ny helgdag i Belarus, den 17 september, till minne av Sovjets invasion av Polen 1939.
- H. Ett antal diplomater från medlemsstaterna har utvisats från Minsk och för att visa solidaritet med dem har andra länder begränsat sin diplomatiska närvaro i Minsk. Nato har beslutat att begränsa tillträdet för belarusiska tjänstemän.
- I. Under de första åren av Lukasjenkos presidentskap försvann oppositionsledare och kritiska journalister, vilka tros ha dödats, förmodligen av de så kallade dödspatrullerna. Det finns ett växande antal trovärdiga påståenden om och bevis för att höga tjänstemän inom Lukasjenkoregimen har varit inblandade i försvinnandena och mordena, både på belarusisk mark och utomlands, däribland bortförandet och dödande av Pavel Sheremet i Kiev 2016.
- J. Vitold Asjurok, en politisk aktivist som avtjänade ett femårigt fängelsestraff för att ha

lett protester mot regimen, dog i fängelset, förmodligen efter att ha torterats. Stepan Latypov, en belarusisk oppositionsaktivist, högg sig själv i halsen med en penna under en domstolsförhandling efter den press han utsatts för i fängelset.

- K. Belarus har beslutat att ta det osäkra kärnkraftverket Astravets i drift.
1. Europaparlamentet lovordar det belarusiska folket för det mod de uppvisar trots Lukasjenkoregimens förtryck i Belarus.
  2. Europaparlamentet fördömer skarpt hur man utsatte de 171 passagerarna ombord på flyg FR4978 för livsfara och arresterade Raman Pratasevitj och hans reskamrat Sofia Sapega.
  3. Europaparlamentet begär ett omedelbart och villkorslöst frigivande av Raman Pratasevitj och Sofia Sapega. Parlamentet upprepar sina tidigare krav att alla andra politiska fångar som hålls i belarusiska fängelser ska friges.
  4. Europaparlamentet upprepar att det inte erkänner valet av Aleksandr Lukasjenko som Belarus president. Parlamentet anser att den nuvarande regimen i Belarus är illegitim, illegal och kriminell. Parlamentet fördömer angreppen mot tusentals belarusier som protesterade fredligt till försvar för sin rätt till frihet, demokrati och värdighet. Parlamentet fördömer skarpt det systematiska förtrycket av det belarusiska samhällets fredliga sammankomster, uttalanden på sociala medier och andra typer av yttranden.
  5. Europaparlamentet begär att de belarusiska myndigheterna upphör med de många kränkningarna av processuella rättigheter och garantier för de tilltalade och deras advokater, särskilt bruket att genomföra rättegångar i brottmål bakom stängda dörrar.
  6. Europaparlamentet påpekar att sedan det stulna presidentvalet den 9 augusti 2020 har 35 000 människor fängslats och runt 3 000 politiskt motiverade brottmål inletts, och över 4 600 påståenden om tortyr, våld och misshandel har gjorts. Parlamentet påpekar att den 1 juni 2021 fanns det 454 politiska fångar, och antalet fortsätter att växa. Parlamentet påpekar att kvinnor som har varit framträdande under protesterna i Belarus ständigt utsatts för repressalier, hot och misshandel i fängelserna.
  7. Europaparlamentet uppmanar EU att gå vidare med det fjärde sanktionspaketet mot tjänstemän som har deltagit i valfusket och människorättskränkningarna i Belarus, inbegripet domare och KGB- och statstjänstemän vars namn har blivit kända för allmänheten, bland annat tack vare Nexta. Parlamentet trycker på behovet av att även rikta in sig på företag som stöder Lukasjenkos regim. Parlamentet rekommenderar att sektorsspecifika sanktioner bör införas och inbegripa ett förbud mot import av oljeprodukter, kaliumgödselmedel, metallprodukter, trä och träprodukter, som i många fall produceras av fångar i straffkolonier. Parlamentet rekommenderar att sanktionerna samordnas med demokratiska allierade, såsom Storbritannien, Förenta staterna, Kanada och Ukraina, och att arbetet med en omfattande, multilateral strategi för att stärka Belarus demokrati, självständighet och suveränitet fortsätter, för att visa världssamfundets solidaritet med det belarusiska folket mot den belarusiska regeringens bedrägliga och våldsamma handlingar. Inga lån, kreditgarantier, försäkringar, finansieringsmedel eller annat liknande ekonomiskt stöd bör beviljas den belarusiska regimen eller enheter med anknytning till denna.

8. Europaparlamentet efterlyser dessutom ett fullständigt stopp för alla former av samarbete med den offentliga sektorn i Belarus, och anser att man i stället bör övergå till att stödja den privata sektorn, civilsamhället och organisationer som arbetar utanför landet i syfte att stödja demokratiska rörelser.
9. Europaparlamentet begär att man identifierar och avslöjar vilka tillgångar och rikedomar som Aleksandr Lukasjenko och andra högt uppsatta ledare i regimen besitter. Sanktionerna ska gälla, såvida inte de personer i Belarus som har fängslats för sin prodemokratiska verksamhet friges, politiskt motiverade rättsliga anklagelser mot alla oppositionsledare och oberoende journalister i Belarus dras tillbaka, alla fall av dödande och bortförande av oppositionsledare och journalister i Belarus redovisas, alla former av trakasserier och förtryck av oberoende medier, oberoende fackföreningar, icke-statliga organisationer, religiösa organisationer (inbegripet deras ledare och medlemmar) och den politiska oppositionen i Belarus upphör, fria och rättvisa president- och parlamentsval genomförs i Belarus, i enlighet med OSSE-åtagandena och med deltagande av internationella observatörer.
10. Europaparlamentet uppmanar Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet och Internationella civila luftfartsorganisationen att göra en brådskande utredning av detta exempellösa fall av flygplanskapning, för att bedöma om luftfarts- och passagerarsäkerheten äventyrades. Parlamentet välkomnar i detta sammanhang beslutet att förbjuda belarusiska flygbolag att överflyga EU:s luftrum och förhindra att dessa flygbolag får tillträde till EU:s flygplatser, och välkomnar uppmaningen till alla EU-baserade lufttrafikföretag att undvika överflygningar över Belarus.
11. Europaparlamentet fördömer skarpt myndigheternas förtryck och fientliga handlingar mot företrädare för den polska minoriteten och mot det polska skolsystemet i Belarus. Parlamentet begär i detta sammanhang att Andżelika Borys, Andrzej Poczobut och andra politiska fångar ovillkorligen ska friges. Parlamentet påminner om att den senaste tidens förtryck är en del av en växande kampanj med trakasserier och förföljelser av den polska diasporan från de belarusiska myndigheternas sida.
12. Europaparlamentet uppmanar internationella myndigheter att samarbeta nära för att utreda alla fall av tortyr och mord som ägt rum sedan Lukasjenko kom till makten. Parlamentet anser att universell jurisdiktion bör användas oftare fram till dess att en särskild mekanism för ansvarsskyldighet för brott har inrättats i form av en särskild domstol.
13. Europaparlamentet är djupt oroat över Rysslands inblandning i och stöd till Lukasjenkos regim, och uppmanar i detta sammanhang vice ordföranden/den höga representanten att införa ytterligare sanktioner mot Ryska federationen.
14. Europaparlamentet understryker att EU måste hålla fast vid sitt engagemang för ett demokratiskt Belarus. Parlamentet välkomnar kommissionens förslag till ett ekonomiskt stödpaket på 3 miljarder euro för ett framtida demokratiskt Belarus. Parlamentet uppmanar EU att använda Erasmus+ och andra stipendieprogram och bidrag för att hjälpa studenter som stängts av från belarusiska universitet för sin demokratifrämjande verksamhet.
15. Europaparlamentet begär att Belarus ska uteslutas från internationella

idrottsorganisationer, däribland Internationella olympiska kommittén, och att dess landslag inte längre ska få delta i europeiska mästerskap och världsmästerskap inom samtliga idrottsgrenar, däribland vid årets olympiska spel i Tokyo, samt i alla klubbtävlingar och mästerskap på internationell nivå.

16. Europaparlamentet uppmanar demokratiska ledare att ha med situationen i Belarus på sin dagordning i förbindelserna med Ryssland och vid alla möten med världsledarna, inbegripet G7.
17. Europaparlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att bekräfta sitt stöd för ett demokratiskt, suveränt och självständigt Belarus. Parlamentet välkomnar kommissionens tillkännagivande av sitt förslag till ett ekonomiskt stödpaket på 3 miljarder euro för ett framtida demokratiskt Belarus.
18. Europaparlamentet upprepar sitt krav på ökat stöd till oberoende medier både inom och utanför Belarus, däribland tv-kanalen Bielsat, och till organisationer i civilsamhället, människorättsförsvarare och oberoende journalister.
19. Europaparlamentet understryker att EU aldrig kommer att acceptera någon ytterligare integrering av Belarus i Ryska federationen till följd av hemliga förhandlingar och med målet att skaffa stöd till Lukasjenko, som saknar demokratisk legitimitet att föra dessa samtal.
20. Europaparlamentet uttrycker sin solidaritet med Lettland efter Belarus utvisning av landets diplomater. Parlamentet fördömer den belarusiska riksåklagarens inledande av en brottsutredning mot Lettlands utrikesminister och huvudstaden Rigas borgmästare.
21. Europaparlamentet upprepar sin oro över den kommersiella driften av kärnkraftverket i Astravets, endast 5 mil från Vilnius, och understryker den risk det utgör för andra EU-länder såsom Polen, Lettland och Estland.
22. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik samt till myndigheterna i Republiken Belarus och Ryska federationen.